

VIENYBĖ

76 M. 50 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 21 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

VIENYBĖ LINKI VISIEMS SAVO
SKAITYTOJAMS, RĖMĖJAMS IR
BENDRADARBIAMS.

VIENYBĖJE PRIEŠ 25 METUS

Ramybė geros valios žmonėms...

Tai kartojama kasmet. Kasmet, kiekvienų Kalėdų švenčių proga. Kasmet šie žodžiai skamba bažnyčiose, salėse ir kitose viešose vietose. Kasmet šis senas sakinytis žymimas laikraščių lapuose, girdimas radio bangomis. Jis eina iš lūpų į lūpas, neįlyginant, nuostabi, netikėta žinia.

Bet... Ar geros valios žmonės tikrai gali pasigirti ramybe žemėje? Ar pereitų amžių ir šių dienų žmogus, trokštantis taikos ir gerovės šioje žemės planetoje, turėjo nors mažą ramybės prakartėlę?

Ne. Per šiuos du nepilnus tūkstančius metų, nuo tos nakties, kai tolimoje Palestinos žemėje gimė kūdikis, kurio garbei švenčiamos Kalėdų šventės, žmonija turėjo nedaugiau, kaip pusantro šimto metų taikos. Tai kurgi ta ramybė? Kas kaltas, kad per du tūkstančius metų geroji valia neišveikė piktosios valios?

Pasaulis visados buvo kupinas klastos. Pasaulyje visados ėjo kova tarp gero ir pikto. Ir Kristaus artimo meilės idėjos skelbėjai nebuvo be klastos, be piktos valios.

Nereikia eiti toli, norint rasti pavyzdžių. Pirmiesiems Kristaus idėjos skelbėjams, atėjusiems į Lietuvą, artimo meilė rūpėjo tik tiek, kiek, pavyzdžiui, garsiosios šventosios inkvizicijos viršininkams rūpėjo kankinamo žmogaus sielos išganymas. Ką mums, Lietuviams, davė toki Kristaus meilės idėjos skelbėjai, kaip lenkai ir vokiečiai?

Taip, pasaulyje visados ėjo kova tarp gero ir pikto. Ir jeigu mūsų protėviai net išstisus du šimtus metų vedė kruviną kovą su tokiais Kristaus idėjos skelbėjais, kaip lenkai ir vokiečiai, tai šiandien mes ypač aiškiai matome ir suprantame kodėl.

Ramybė geros valios žmonėms... Bet ar mes galime pasakyti, kad — ramybė geros valios žmonėms Vilniaus krašte, kur šiandien viešpatauja lenkai, dar Adomo Mickevičiaus lūnomis gyresis Romos tėvui savo pavyzdinga katalikybe.

Jeigu tokia artimo meilė, jeigu tokia Kristaus idėja, kokią skelbė ir šiandien praktiškame gyvenime vykdo lenkai, šeimininkaudami Okupuotoje Lietuvoje, tai mes priversti pasakyti, kad nieko žiauresnio, nieko piktesnio, kaip krikščionys, mūsų tauta dar nėra mačiusi.

Tą patį galima pasakyti ir apie vokiečius, kadaise taip uoliai platinusius Kristaus idėją Lietuvoje. Jeigu per septynis šimtus metų, nuo pat kryžiuočių ordino įsikūrimo Marienburge, Lietuva yra mačiusi, mažiausia, penkiasdešimt kruvinių Kalėdų, tai galime padėkoti tokiems "krikščionybės platintojams", kaip vokiečiai.

Dar vienos Kalėdos.

Dar sykią gatvės pasipuošia girliandomis, o bažnyčiose sugaudžia vargonai. Kūdikio veidas nušvinta malonia šypsena, nes motina jam pasakoja apie Kalėdų senelį, puškuojantį per snieguotus kalnus, per girias ir laukus su dideliu, dideliu maišu dovanų...

Ir mes, kurie jau išaugę iš kūdikio metų ir kurių jau nežavai pasaka apie Kalėdų senelį, vis dėlto bandome ieškoti džiaugsmo Kalėdų šventėse. Taip, mes, kurie pernai ruošėmės Vieniybės dienraščiu, negalime sakyti, kad, šių švenčių sulauke, neįjaučiame savo širdyse saldaus džiaugsmo lašelio. Leisdami šį kalėdinį Vieniybės numerį, mes sveikinamėm visus savo skaitytojus ir bendradarbius ne dėl to, kad tai kasmet daroma, bet dėl to, kad šios Kalėdos sykiu ir mūsų dienraščio šventė.

Taigi, Vieniybės geros valios žmonėms.

JUOZAS TYSLIAVA

1937 m. gruodžio 24 d.

Is "DABAR" rinktinės

Lietuvos Atstovas J. Kajeckas ir ponis puošia eglaitę Lietuvos Pasiuntinybėje Washingtone. Aldos nuotrauka

Lietuvos atstovo J. Kajecko sveikinimas JAV lietuviams

Esame Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų išvakarėse.

Siemet, kaip ir anksčiau, lietuviai, susibūrę į veiksmus, organizacijas, ar individualiai, uoliai dirbo dėl Lietuvos. Tai atsispindėjo JAV Kongreso darbuose, ypač jo Užs. Reikalų pakomisijoje, Jungtinių Tautų posėdžiuose, Amerikos lietuvių suvažiavimuose, minėjimuose, Kultūros Kongrese, parodose, pabaltiečių bendradarbiavime ir savo bei svetimojo spaudoj ir leidiniuose.

Vasario 16 dieną JAV prezidentas teikėsi priimti Amerikos Lietuvių Delegaciją. Šaunus tai buvo gestas. Valstybės sekretorius padarė reikšmingą ta ir vėlesne proga pareiškimą. Lietuvių veiksniai bei organizacijos apžvelgė praėjusias veiklą ir ateities veikimo gaires. Lietuvių tautos vergovė ir kančia buvo visur, pagal galimybes, kelijama. Visa tai buvo daroma didesnei Lietuvos garbei ir gerovei.

Artėjančių švenčių proga dėkoju visiems Amerikos lietuviams ir spaudai, vienokiu ar kitokiu būdu, talkininkavusiems darbe dėl Lietuvos.

Metų bėgyje, ypatingai švenčių proga, asmeniškai patyriau iš geraširdžių tautiečių daug moralinės paramos. Negalėdamas asmeniškai padėkoti ir gausingiems sveikintojams tuo pačiu atsilyginti, bent šiuo reiškiu jiems nuoširdžią padėką.

Švenčių proga sveikinu visus geros valios Amerikos lietuvius. Linkiu, kad šventės visiems būtų malonios, o Naujieji Metai visais atžvilgiais būtų geresni ir laimingesni. Testiprina jie mūsų ir pavergtųjų brolių Tėvynėje ryžtą ir viltį susilaukti Laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos. Linkiu taip pat visiems vienybės dvasioje sėkmės lietuviškoje veikloje.

J. KAJECKAS, LIETUVOS ATSTOVAS
1962 m. gruodžio mėn. 15 d.

Lietuviai Kalifornijoje

Los Angeles, Cal., šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios vidus ir betliejus, 1962 m. padovanotas akt. Juozo ir Onos Kaributų.

VAIKŲ EGLUTĖ

Los Angeles Seštadieninės Mokyklos Tėvų Komitetas rengia š. m. gruodžio mėn. 30 dieną šv. Kazimiero parapijos salėje

Programoje: 1) Raš. Juozo Svalsto specialiai šiai progai parašytas dramatis vaizdelis — VAKARAS TALGOJE, — vaizduojas lietuvių tremtinių Kalėdas Sibire. Režisuoja akt. Juozas Kaributas, Vaidina pirmą kartą Los Angeles scenoje pasirodantieji: G. Mažiulienė ir A. Mironas, V. Mitkutė, V. Dovydaitis, ir vaikai: Stančikas, R. Stočkus, R. Arbaitė, A. Butkutė, D. Kojėlytė, R. Motiejūnaite, S. Gudauskas. 2) Kalėdu Senelio atsilankymas ir visų vaikų apdovanojimas.

Pradžią: 12:30 val. p. p. Iėjimas: Vaikams nemokamai, suaugusiems: 1 dol. asmeniui.

Be to, kas čia buvo pasakyta, bus vaikų žaidimai ir pasirodymai Kalėdų Seneliui.

Nuoširdžiai kviečiame visus atsilankyti ir paremti lietuviškąjį darbą bei šventimą. Tad lauklame visų.

KOMITĖTAS

Ateitininku sendraugiu SUSIRINKIMAS yra šaukiamas sekmadienį, gruodžio 23 d., parapijos salėje, tuoj po pamaldų. Paskaita skaitys Kan. Kazimieras Steponis, šv. Juozapo, Burbank, Calif. ligoninės kapelionas.

Lietuvos Pasiuntinybėje

Lietuvos Atstovas ir Ponia O. Kajeckienė gruodžio 12 d., Vašingtono Baletto Guild kvietimu, dalyvavo Amerikos Baletto pastatyme. Ta proga dalyvavo ir JAV prezidentas su ponia.

Gruodžio 13 d. J. Kajeckas dalyvavo Pavergtų Tautų delegacijos ceremonijoje, įteikiant pažymėjimą AFL ir CIO prezidentui Meany.

Gruodžio 18 d. Kajeckai dalyvavo Nigerijos ambasadoriaus priėmimo tos valstybės Nepriklausomybės sukakties proga. Panašia proga jie dalyvavo ir Kamerūno ambasadoriaus priėmimo.

Gruodžio 20 d., Lietuvos Atstovo iniciatyva, šaukiamas Pabaltijo valstybių atstovų JAV pasitarimas Lietuvos Pasiuntinybėje.

Lietuvos Atstovas JAV J. Kajeckas dalyvavo gruodžio 21 d. diplomatinio korpuso dekanų priėmimo, rengiamame diplomatinė misijų šefų garbei, į tą priėmimą atsilankys JAV valstybės sekretorius ir kiti JAV kabineto nariai.

MAIRONIO MINĖJIMAS

Miami, Florida Gruodžio 30 d. sekmadienį, 5 val. po piet. Miami Lietuvių Piliečių Klubo patalpose. 3655 N. W. 34th Street.

Programoje numatyta rašytojo kun. St. Būdavo paskaita, vėliau deklamacijos, Miami Lietuvių Choras ir solistai. Be to, Miami lietuvių pirmą kartą pasirodys viešai scenoje. Visuomenė kviečiama atsilankyti į šį susirinkimą.

J. K.

Pranas Žukauskas vėl perrinktas Los Angeles šv. Kazimiero parapijos šv. Vardo Dr-jos pirminku.

Kazys ir Stasė Griciai, atvykę iš Montreal, Kanada, įsikūrė Los Angeles, Calif. Jie augina Danutę 20 m. ir Rimvydą — 17 m. Griciai įsikūrė Santa Monikos miestelyje, kur gyvena ir jo brolis Jonas su šeima. Taip pat į Los Angeles iš Kanados persikėlė ir Gricių sėsutė Elena Trasikienė su savo vyru ir dviem vaikučiais. Trasikų šeima įsikūrė prie parapijos ir jų vyr. vaikūtis pradėjo lankyti parapijos mokyklos darželį. Visi džiaugiasi persikėle į Kaliforniją, apsirūpinę darbais.

Atvyko iš Lietuvos. Paskutiniu metu Los Angeles pasiekė Pranas ir Kotryna Sakalauskai iš Suvalkų Kalvarijos, dar šią vasarą palikę Lietuvą. Sustojo pas savo dukrą p. Šimklienę gyv. Long Beach, Cal. Ji rūpinosi ir savotėvėlių atsiėmimu. Atvykusieji abu yra senovo amžiaus žmonės.

Rašytojas Jurgis Gliuda, antru sykiu patekęs į ligoninę, jau grįžo į namus ir čia savo žmonos ir sūnaus rūpestingai prižiūrimas, palengva stiprėja ir taisosi.

Alė Rūta lapkr. 24 d. buvo pagerbta Los Angeles visuomenės Dirvos romano premijos laimėjimo proga. Minėjimą surengė Tautinių Namų Valdyba ir Dirvos skaitytojai. Minėjimas ir pagerbimas buvo Tautiniuose Namuose. Alė Rūta yra pati kūrybingiausia lietuvių rašytoja ir pačiame savo kūrybos pajėgume.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

VYTAUTAS BELECKAS, Savininkas

1883 MADISON STREET

BROOKLYN 27, N. Y.

Linksmų Kalėdų ir
laimingų Naujų Metų

THREE JOE'S

Service Station, Inc.

85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, L. I.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
VISIEMS DRAUGAMS IR PAŽĪSTAMIEMS

GEORGE DIRŽIS

Kontraktorius

41 WYCKOFF AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

3423 Fulton Street. Brooklyn 8, N. Y.

Linksmų Kalėdų švenčių
ir Laimingų Naujų Metų

PARK FLORIST

8015 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.

Flowers of Distinction

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

T H E

JONAS IR ONA
VALAIČIAI

Arlington

385 Arlington Avenue
Brooklyn 8, N. Y.

Lietuviškoje Chicagoje

* Liucija Šikšnienė gruodžio 9 d. skaitė Hope Lutheran bažnyčioje jaunimui paskaitą apie lietuvių kalėdinius papročius.

* Ziono Parapijos Šalpos komitetas Kalėdų proga pasiuntė 100 dol. lietuvių seneliams Memingeno ir Berchtesgadeno stovyklose. Komitetui vadovauja Lidija Šaulinskienė.

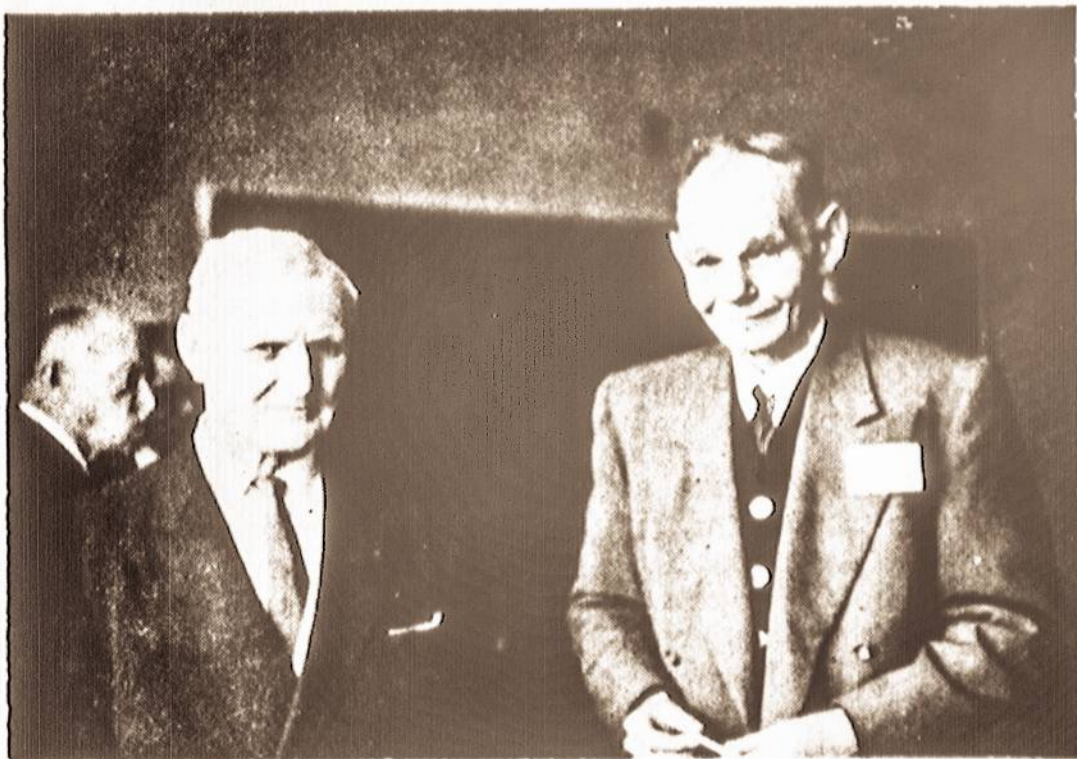
* Liet. Žurnalistų S-gos Chicagos skyrius gruodžio 9 d. išsirinko naują valdybą: A. Gintneris, P. Šulas, V. Zalatorius, I. Andrašius ir A. Pužauskas.

* Čiurlionio ansamblio koncertas įvyks 1963 m. kovo 2 d. Marijos Aukšt. Mokyklos salėje. Koncertą rengia Dainavos jaunimo stovyklos komitetas.

* Vilniaus Kr. Liet. S-gos Chicagos skyriaus šalpos sekcija gruodžio 22 d. Jaunimo centro apatinėje salėje rengia bendras bičiuliškas kūčias.

Liet. Vaikų Ugdyimo D-ja "Alvudas" ruošia bendras kūčias gruodžio 22 d. valdiškuose namuose kampas Western ir 55 gatvių.

Prei. Mykolas Krupavičius vietoj kalėdinių sveikinių Kultūros Fondui atsiuntė 25,00 dolerių auką. Tai jau ne pirmas kartas, kaip šis žymus mūsų tautos vyras aukomis jungiasi prie kultūrinių darbų rėmimo.

Vienybės bendradarbis Povilas Dirks (kairėje) ir Kazys Ališauskas. Abu yra LVS Ramovės Chicagos skyriaus nariai ir Lietuvos D-jos nariai. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Solistė Monika Kripkauskienė po savo dainų recitalio gruodžio 9 d. Jaunimo Centre Chicagoje. A. V. Račkausko nuotrauka

Jaunosios Cicero Aukšt. Lituanistikos mokyklos mokinės dalyvavusios šios mokyklos surengto baltiaus koncerto programoje šv. Antano parap. salėje, Cicero gruodžio 1 d. A. V. Račkausko nuotrauka

JOHN PAKEL SR., CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION PREZIDENTAS

ŠVENČIŲ PROGA VISIEMS VIENYBĖS SKAITYTOJAMS
LINKI LAIMINGŲ 1963 NAUJŲJŲ METŲ.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 S. Western Avenue, Chicago, Ill.

Antanas Petrauskas iš Watertown, Conn. kas metai vietoj kalėdinių sveikinių skiria auką JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondui. Ir šiais metais rašo Centro Valdybai: "Visada siunčiu ir šiemet siųsiu bendruomenei dešimkę. Jeigu kalėdinių sveikinių ženkleliams sumokamus pinigų Jums dauguma atsiųstų, tai jau susidarytų Kultūros Fondui gražaus pinigų."

JAV LB Centro Valdyba apylinkių valdyboms skirtu bendraraščiu ragina apylinkių valdybas suaktyvinti kultūrinę veiklą, sudarant sąlygas mūsų kultūrininkams ir kultūrininkams vienatams pasireikšti. Valdybos raginamos rengti dailės parodas, solistų ir chorų koncertus, literatūros vakarus, o taip pat neužmiršti ir lietuviškos knygos platinimo. Ypatingai kreipiamas dėmesys į didesnes apylinkes ir apygardas, kurios gali sudaryti sąlygas mūsų chorų ir kitų kultūrinių vienetų judėjimui.

Pianistas Antanas Smetona savo koncerto metu gruodžio 8 d. Jaunimo centre, Chicagoje.

A. V. Račkausko nuotrauka

Dalis publikos A. Smetonos piano koncerte Jaunimo Centro salėje Chicagoje š. m. gruodžio 8 d. A. Smetona, kuris dabar gyvena New York'e šiandien jau yra vienas iš mūsų talentingiausių pianistų.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė. Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

VIENYBĖ, 1892 m. gruodžio 24 d.

KALĖDOS PRIEŠ 50 METŲ

Ilgumas bei trumpumas žmogaus gyvenimo skaitosi metais, bet isztikro reikėtų jį rokuoti ne pagal metus, bet pagal darbus. Valanda, diena arba nedėlia, veltai perleista, nesiskaito prie gyvenimo ji yra prapuolus ant visados, amžinai. Gali žmogus patekti ant szios pasaulės szimta metų ir daugiau, bet jeigu tuos metus nepaženklins gerais darbais, visas gyvenimas bus ilgas niekai, didelis zero. Todėligi, perleidę szv. Kalėdas ir sulaukę Naujų metų, pažvelgkime į prabėgusį metą, ir, jeigu užtėmysime, kad per jį daug laiko perleidome ne tik veltai, bet dar gal ir su blėdžia savo arba artymo, rupinkimėsi per ateinantį kaip galint visas valandas kuogeriausiai sunaudoti. Jeigu taip sakyti, netik tas yra savžudys, kuris per nedorą gyvenimą trumpina savo amžių, bet ir tas, kuris savo amžiaus dienas perleidžia be naudos, o dar arszesnis yra už pirmąjį, jeigu jas perleidžia netik veltai, bet dar su nenauda savo beiki-

to. Baigentis metas sunkus buvo dėl mūsų tėvynės Lietuvos, sunkus buvo ir dėl mūsų amerikiečių. Maskoliai persekiojo tėvynę barbariškiausiu budu ir slogino ją kaip įmanydami medegiszkaizai. Nuliudė ir rustus buvo veidai mūsų brolių, ir akys aszaromis pasriuvusios; jų krutinės iszdžiuvu nuo kasdieninių dejavimų ir dusavimų. Mums amerikiečiams ir skaudėjo szirdis, atjaučiant savo brolių bėdas ir vargus. Sunkus buvo dėl visų szis metas, priekintėjo ir privargo žmonės

darbinįkai, neretai negaudami darbo nė dėl prasimatintimo. Ateinantis metas nors yra uždengtas paslapczia, tacziaus galima manyti, kad bus malonesnis už szį kaip dėl mūsų tėvynės, taip ir dėl mūsų amerikiečių: yra viltis, kad naujas caras palėngvins dvasiszkaizą buvį mūsų tėvynės, o pertal pasigerins ir medegiszkas; taipgi ir Amerikoje negalimtas daigtas, kad vieszpatautų tokia bedarbė per ateinantį metą, kaip per szį.

Sveikindami savo brolius lietuvius per Naujus metus, linkiame jiems per visą metą kuogeriausių pasekmų visuose kaip kuniszkuose, taip ir dvasiszkuose veikaluose.

Ant galo neužmirszkite broliai, ką lietuviszkas priezodis sako: iszmokėk skolą priesz Naujus metus, kad paskui nebutum kaltas per visus metus. Taigi ir mes primename savo skaitrytojams, kurie dar neatsilygino su mumis už "Vienybę" szių metų, kad pasirupintų priesz Naujus metus atsilygti, o taipgi teiktųsi prisijusti už ateinančių metų prenumeratą. Lygia dalia praneszame tiems savo tautiečiams, kurie per perelitą metą neskaitė mūsų laikraszczio, o per ateinantį metą norėtu jį skaityti, kad pasirupintų prisijusti už mokestį priesz Naujus metus, arba tuojaus po Naujų metų, nės tai yra labai naudinga dėl mūsų paczių ir dėl skaitytojų: mes žinome, kiek ekzemplierių spaudinti, o iszsiraszusiems jie gauna visus numerius ir tokiu budu padaro meto gale dailią knįgele.

KALĖDOS

Metų bėgyje turime įvairių švenčių — religinių ir tautinių, bet nė viena jų taip neveikia žmogaus, kaip Kalėdos.

Kalėdos — Kristaus gimimo diena, bet amžių bėgyje Kalėdos nevisada buvo švenčiamos gruodžio 25 d. Gal dėl to šiandien ir Bažnyčia pripažįsta, kad Kristaus gimimo nei dienos, nei metu niekas nežino.

Tačiau Kalėdos vistiek skirtinga šventė. Per Kalėdas visiškai kitaip jautiesi ir tiek.

Atsimenu, už jūrių plačiųjų kartą Motutė, žiūrėdama pro apšalusį langą, kalbėjo: "Klausykite, vaikai, varpai gaudžia."

Ir klausėmės mes tada, o varpo aidas skriejo per laukus, iki atsimušdavo į giraitę. Ir taip, rodos, girdėjosi, kaip toje varpu muzikoje skambėjo laisvė.

O, laisve, tu žmogaus gyvenybė.

Šio Kalėdu rytas. Už lauko stūgė laurys, sniego

debesys malšė dangų su žeme. Mažas paukštelis veltui ieškojo maisto. Papyčiau trupinėlių. Kaip skubiai jisai juos rinko. Alkanutis... Paskui aš jį pasigavau ir įsinešiau į trobą. Įleidau į gražų narvelį su stikliniais langais, aprūpinau maistu ir kalbėjau jam: "Gyvenk ir džiaukis iki pavasario."

Jis susiglaudė kampelyje, ir per visą parą nelietė nei maisto, nei vandens. Ko gi trūksta? Visko turi. Išleisiu — žūsi sniege. Būk linksmutis čia, — kalbėjau, bet nieko negelbėjo. Supratau, Jam trūko laisvės. Jam laisvam nebaisus buvo šalutis, pūga.

Išnešiau narvelį ir atidariau, o tasai tik purpt, taip išskubėjo ir dingo girioje.

Ir tasai vaizdas primena man dabar tuos mūsų brolius, kurie paliko savo namus, grūdų aruodus, ir kaip tasai paukštelis pasirinko laisvę.

J. ŠIAUČIŪNAS
Ellenville

Apie taiką ir karą

AL. GIMANTAS

Labai buvo įdomu stebėti tautiečių nuotaikas tuo metu, kai Kubos krizė buvo pasiekusi savo kulminacinę tašką. Atrodo, kad net patys karingiausiai nusiteikę krizės valandomis kažkaip neteko savojo karingumo ir visą situaciją vertino, galima sakyti, visiškai asmeniiniu, tik jį ar jo šeimą liečiančiu mastu. Nereikėtų tuo ir stebėtis, nes žmogiškoji baimė neretai viršija ir savuosius siekius, kai kada net ir įsitikinimus. Kai kurie atvejai buvo itin ryškūs minėtųjų įvykių metu.

Štai, pažįstamas tautietis N. N. Šiaip jau, jis kiekvieną progą vis nevingdavogarsiai ir šauniai deklaruoiti, kad, ateis diena ir visi kaip vienas eisime mušti bolševikų, vaduoti pavergtos tėvynės. Labai dažnai jis šaipėsi iš amerikinių tūpčiojimo vietoje, tarlamų ar tikrai padarytų nuolaidų sovietams. Piktinosi jis tuo ir džiaugdavosi pažįstamu tarpe radęs panašiai galvojančių. Bet, kasgi nutiko mūsų N. N. tomis krizės dienomis? Žmogus pasikeitė pagrindinai. Nelabai kalbus, susimąstęs, pergyvenęs. Paklausus, prisipažino ir priežastį turįs. Pasirodo, tik ką sužinojęs, kad jo sūnus, atliekantis karo tarnybą Texas valstybėje, su visuo daliniu, buvo perkeltas pietinėn Floridon, arčiau galimo karo židinio. Atsisveikino, laukdamas pritarimo mestam sakiniui: "Klausyk, broliu, karo juk nebus dabar. Ar ne? Nebus, ar ne?"

Kitas pažįstamas viena progą pasakojosi, kaip jis gyvenęs krizės dienomis. Girdi, vykdamas tarnybon, kiekvieną rytmetį sustodaves bažnyčioje susikaupti, pasimelsti. Esą, tokios neramios dienos, jog norom nenorom prisimeni ir Dievo buvimą. Namuose juk šelma: žmona ir trys priešmokyklinio amžiaus vaikai. Kūdikiai beveik. Sunku ir įsivaizduoti mažulėlių padėjt atominio karo metu. Už ką, kodėl jie, nieku nedėti, nieku nekalti, turėtų kentėti. Džiaugiasi, žmogus, dabar, kad karo grėsmė bent šį kartą nutolo. Girdi, kad bent vaikai būtų paaugę, gebėtų suprasti...

Dar vienas atvejis. Nėdelliamė būrelyje susiginčijo du tautiečiai. Vienas jų laikėsi nuomonės, kad, kas bebūtų, vieną kartą visiems laikams reikia užbaigti tą komedią su bolševikais, kad ir visuotinio karo ar totalinio susinaikinimo kaina, o kitas laikėsi visiškai priešingos nuomonės.

Pirmasis, vyresnio amžiaus, bevaikis, antrasis, mōrs ir ne per jaunas, bet, eventualaus konflikto atveju, dar būtų tikriausiai pašauktas karinėn tarnybon.

Šis besiginčydamas ir priekalštavo pirmajam, girdi, kai tam nereikšią į frontą žygiuoti, nereikšią ginklo į rankas imti, bepligu kalbėti apie karą, bet apie tą patį karą jau visai kitą nuomonę turi tas, kuriam tikrai reikėtų savą krūtine atremti priešą pu-

sėn. Tuomet, jau ir visas karingumas sumažėja ir pirmesnis užsidegimas nebets ir karštas...

Pasiklausius eilės kitų nuomonių, nors ir bijantis suklysti, norėtusi daryti išvadą, kad, svarstant taikos ir karo reikalus, regis, pačioje pirmoje eilėje statomi kiekvieno asmeniškai, savieji interesai.

Beveik kiekvienas tą klausimą svarstytu ir, jei nuo jo priklausytu, spręstu grynai savojo labo beklausydamas. Atrodo, kad žymiai daugiau būtų tokių, kurie mielai norėtų žarstyti ugnį svetimomis rankomis, stropiai besisaugojant, kad tik savųjų rankų kaltra nepasiektų, žarijos neatkristų.

Pats prez. Kennedy, jau visos amerikinės tautos mastu kalbėdamas, neseniai yra pastebėjęs, kad ar neperdaug turime generolų, kurie ne savo, bet kitų vaikų mielai norėtų pasiūsti pirmojom ugnin, iš lietuviškosios spaudos puslapių sprendžiant, ir mūsiškių tarpe pastebėjome panašų "generolų" drąsių ir kovingų, šaukiančiųjų kitus, bei užmirstančių save. Gi tą priminus, primygtinai pabrėžus, visas kovinis ryžtas lyg ir pradeda blėsti.

Pačioje esmėje, pasirodo, niekas karo nenori, bijosi jo ir džiaugiasi, kai krizės metu susitelkę debesis lyg ir skrieja į šalį. Kas žino kuriam laikui? Dienai, mėnesiui, metams ar visiems laikams? Kad tik toliau nuo manės, kad tik apsieitų be manės...

Slėptuvė nuo atomo, lietuvybės ir "trečiafrontininkai"

"Sumanus ir darbštus St. Petersburg Beach lietuvius F. Seštokas — Neptūno vilos savininkas ir Amerikos Lietuvių Klubo pirmininkas, prie pat jūros įlankos jau prieš metus užbaigė statyti priešatominę slėptuvę," — tokia žinia skaitome neseniai pasirodžiusiame laikraštyje — Floridos Lietuviui, Nr. 6.

Kodėl ši žinia atkreipė mūsų dėmesį? Pasakysime todėl, kad ji yra, bene, pirmoji mūsų spaudoje. Iki šiol buvome įpratę skaityti, jog toks ir toks žymus veikėjas įsigijo gražią rezidenciją, nusipirko gerai stovintį biznio įstaigą, jog viena ar kita jaurių lietuvių grupė įamžino ar dar ruošiasi įamžinti Lietuvos vardą kokio nors paminklo bei šventovės pavidale ir t. t. ir t. t. Bet štai, atsirado žmogus, kuris žengė dar tolimesnį žingsnį ir tapo priešatominę slėptuvę pradininuku mūsų tautiečių tarpe. Be abejo, jis dabar gali ramiai sau naktimis miegoti ir visai nesijaudinti, jog kurią nors valandą Chruščevas pasiųs atominę bombą.

Bet ne apie priešatominę slėptuvę bei atomus čia norėjome kalbėti. Čia tik ryžomės padaryti mažutę įžangą ir nuo priešatominę slėptuvę pasistačiusio tautiečio persikelti prie prieš lietuvybę slėptuvę besistatančių tautiečių.

Slėptuvės nuo lietuvybės? Keistai skamba — ar ne tiesa? Bet tokios slėptuvės dygsta jau ne nuo šiandien, Jos dygsta ne kokios nors

EDVARDAS ŠULAITIS

akimi pastebimos formos pavidale, bet giliai paslėptos mūsų tautiečių širdyse ir kai kuriais atvejais — užmaskuotos jų tariamo patriotiškumo dzinguliuokais.

Taip, šiandien jau turime ne vieną tūkstantį mūsų mielų tautiečių, pulkiai apsisaugojusių nuo lietuviškos knygos, juodojo darbo lietuviškose organizacijose, lietuvių kalbos savoje šeimoje, turime nutautinimo darbą dirbančių vienuolių, kunigų ir pan.

Dalis iš jų yra taip užsimaskavę (išsikėlę iš lietuviškų kolonijų, pakeitę vardus ir pavardes), taip kad juos nė su žiburiu švieslį dieną neberasi.

Bet gana didelę dalį dar galima užtikti mūsų tarpe: jie čia apsimeta dideliais veikėjais patriotais. Tokių būryje randame ir nemažą prekiautojų savais kailiais, kurie visada ir visur mokėjo prisitaikyti ir įvairiais atvejais sugebėjo suvaidinti didelius lietuvybės apaštalus, net Lietuvos kankinius vaizduoti.

Prieš kiek laiko nutilo Clevelando laikraštyje patriotiškumo ašaras laisvės vėnas tokių veikėjų, kurio sugebėjimai šmeižti kitus atrodė yra didesni negu jo ligšiolinė veikla bendrųjų lietuviškų darbų dirvoje. Aš manau, jog to žmogaus pamokslai apie patriotiškumą buvo beverčiai: jie nesu- graudino manės, o galvoju

ir daugelio kitų, kadangi juose nebuvo nuoširdumo, o kas svarbiausia — nesimantė geros valios. Suniekinant kitus, pats herojum nepasidarysi — kažkur tai girdėtas posakis tinka šiam atvejui ir asmeniui.

Šiuo metu slėptuves nuo lietuvybės statosi ir daugelis garsiųjų ir dažnųjų rezoliucijų autorių. Štai, paskutinėmis savaitėmis pas mus išsiplėtusi rezoliucijų epidemija prigamino mums virš 10 įvairių rezoliucijų — VLIKE, Studentų Sąjungos suvažiavime, Kultūros Kongrese bei jo sekcijose. Mėtant į šias rezoliucijas žvilgsnį net baisu darosi, nejaugi mes ilgai žaisime rezoliucijomis, neidami prie konkrečių darbų? Tos pačios rezoliucijos, tik įvilktos į kitus paragrafus bei šiek tiek pergrupuotos jau guli stalčiuose penki ar daugiau metų.

Čia tiesiog norisi manyti, jog kokią nors juoda ranka diriguoja mūsų tautiečius rašyti neįgyvendinamus sumanymus, kurti aukštus planus, megzti rezoliucijas ir tuo slopinti gyvą lietuvybę. Yra keista, jog tokia rezoliucijų muzika yra užliūliuoti ne tik nuo lietuvybės slėptuves pasistatę tautiečiai, bet ir didelė dalis jų, kurie dar iki šiol buvo įtikėję į realų ir kietą lietuvišką darbą šiame krašte.

Taigi, gyvename sunkius laikus — atominių, įvairių slėptuvių statymo ir rezoliucijų kūrimo bei jomis pa-

Juozas Bačiūnas - Pan-lituanizmo pirmūnas

A. DIRŽYS

Idealizmas ir realizmas, atrodo, yra du vienas kitam priešingi poliai. Tačiau, būdami priešingi, jie nesipiauna. Juos galima suvesti ir taip suderinti, kad vienas kito nenaikintų, o būtų vienas kita remianti draugai.

Idealistas be ryšio su realizmu gyvenime pats skęsta ir veda kitus į pragaištingą klampynę. O grynas realistas be idealo neša mums cinizmą ir nuobodžią stagnaciją.

Matome sėkmingą darbą, pažangą tada, kai sušvyti idealizmo ir realizmo susiporavimas, graži jungtis.

Juozas Bačiūnas yra kaip tik mūsų laikų ryškiausias atstovas to pavyzdingo idealizmo su realizmu suderinimo ir jis akivaizdžiai moko mus, kuriuo keliu eidami, kuriuo būdu dirbdami mes galėtume užtikrintai padaryti daug gera sau, visuomenei, tautai.

Amerikos, o taip pat ir kitų kraštų lietuviams jis yra žinomas kaip ekonomiškai tvirtas lietuvis. O kaip to tvirtumo pasiekiamas?

Mūsų norui dėt dolerį prie dolerio — reikia dirbt. Mūsų troškimui dėt šimtą prie šimto — reikia jau gero ir išmanymo. Bet norint užkabinti tiek, kad galėtum pakuot tūkstantį prie tūkstančio, tam reikia ne tik darbo ir išmanymo, bet taip pat apdairaus polėkio ir sveikos, gilios intuícijos.

Iš tolo stebint tą įdomų mūsų ekonominį tvirtumą — Juozą Bačiūną, kuris šiandien jau yra garbingame savo amžiuje, gyvai matai jį dar ir dabar tiek su polėkiu, tiek su intuícija.

Šį paskutinį dalyką — intuíciją, pats Bačiūnas, rašydamas ar kalbėdamas, vadina „...savo gaspadorišku protu.“ Ir esu tikras, kad jo darbštumas, jo valia ir, virš visko, jo „gaspadoriškas protas“ padarė jį ekonomiškai tvirtu lietuviu Amerikoje.

Tačiau tapti ekonomiškai pajėgiu, tai toli gražu nereiškia, kad jau su tuo yra pasiekta palaimingumas. Ypač tai dar nebūtų toks laimėjimas, kuriuo tektų gėrėtis, o tuo labiau guostis, žiūrint į ekonominį tvirtumą iš šalies.

Mes vertinam asmens medžiaginį gėrbūvį tik tada,

JUOZAS BAČIŪNAS

...tai asmuo yra ir turtingas. Kartą matom, kad turtus va. o jis, o ne turtai jį. Mes branginam asmens prasigymenimą tada, kai tas svarūs pinigas nevirsta prasigymeniam tvora, atskiriančia jį nuo savos visuomenės ir pats asmuo nevirsta nuodėmingai išdidžiu, ko gero, labai retu ir net tuo atveju nuobodžiaujančiu mūsų svečiu.

Čia kaip tik giliai miela užtikrintai tvirtinti, kad Juozas Bačiūnas, įsikūręs Amerikoje tvirtai, nepasidavė savo medžiaginiam kūr-

retas — paminklinis lietuvis. Tame Bačiūno gyvenimo būde yra įdomumo, kad jis virto ryškia mūsų visuomenės asmenybe be bet kokių formalų titulų, teikeš savo vardu ir pavarde. Sakytum, tai yra didelis individualistas, kuris nesutampa su kasdienia rikiute ir nesiduoda bendro maršo ritmui.

Tačiau tuo pat metu, būdamas judrus ir veiklus, jis niekam neatsistoja skersai kelio, to tuo labiau nelipo ant siauro liepto, kur galėtų sutikti užsispyrusį visuomenės ožį. Ta prasme šiame asmenyje mes matom tą ryškų individualumą, kuris peržengia savo aplinką aukščiau ir kilnumu. Ka „eilinis“ Juozas Bačiūnas yra padaręs lietuvių bei iki šiol, tai jau yra didelė vertybė, bet mūsų dėmesį šiandien pagauna naujas jo polėkis. Paskutinius keleris metus jis pradėjo lankyti kitus žemynus, kraštus ir mlesčius, pradėjo eiti gyven ryšiu su visame pasaulyje išsibarsčiusia lietuvių gimine. Jis — tikriausiai šiuo metu vienintelis — pajuto jautriausiai, kad reikia susirūpinti lietuviškos diasporos likimu net ir tolimiausiose šalyse ir vertinti taip pat kitų kraštų lietuvių bendruomenes kaip ir save. Šiuo savo, sakytum, aukšto pilotažo polėkiu Bačiūnas tampa pan-lituanizmo praktišku pirmūnu ir stato sau bene didžiausį paminklą. Jo lankymas ne tik komitetų, bet ir atskirų asmenų, ne tik tvirtai įsikūrusių, bet ir vegetuojančių, ne tik

retas — paminklinis lietuvis.

Tame Bačiūno gyvenimo būde yra įdomumo, kad jis virto ryškia mūsų visuomenės asmenybe be bet kokių formalų titulų, teikeš savo vardu ir pavarde. Sakytum, tai yra didelis individualistas, kuris nesutampa su kasdienia rikiute ir nesiduoda bendro maršo ritmui.

Tačiau tuo pat metu, būdamas judrus ir veiklus, jis niekam neatsistoja skersai kelio, to tuo labiau nelipo ant siauro liepto, kur galėtų sutikti užsispyrusį visuomenės ožį.

Ta prasme šiame asmenyje mes matom tą ryškų individualumą, kuris peržengia savo aplinką aukščiau ir kilnumu.

Ka „eilinis“ Juozas Bačiūnas yra padaręs lietuvių bei iki šiol, tai jau yra didelė vertybė, bet mūsų dėmesį šiandien pagauna naujas jo polėkis.

Paskutinius keleris metus jis pradėjo lankyti kitus žemynus, kraštus ir mlesčius, pradėjo eiti gyven ryšiu su visame pasaulyje išsibarsčiusia lietuvių gimine. Jis — tikriausiai šiuo metu vienintelis — pajuto jautriausiai, kad reikia susirūpinti lietuviškos diasporos likimu net ir tolimiausiose šalyse ir vertinti taip pat kitų kraštų lietuvių bendruomenes kaip ir save. Šiuo savo, sakytum, aukšto pilotažo polėkiu Bačiūnas tampa pan-lituanizmo praktišku pirmūnu ir stato sau bene didžiausį paminklą.

Jo lankymas ne tik komitetų, bet ir atskirų asmenų, ne tik tvirtai įsikūrusių, bet ir vegetuojančių, ne tik

sveiku, bet ir ligonių, kuria naują idealizmo faktą kaip tik reikiamu momentu.

Juk tik ką praūžiusiame ginče apie tai, kas turėtų būti pagrindiniu kalbėtoju mūsų II Kultūros Kongrese buvo nemaža juokelių. Bet tarp jų buvo ir blogų simptomu. Sakysim, prasiveržė iš vieno nuomonių reiškėjo tokia mintis, kad, girdi, kongreso pagrindiniu kalbėtoju tegalėtų būti tik... JAV lietuvis.

Tokios siauros, parapiškos minties reiktų išsigąsti!

Gera, kad Bačiūnas konkrečiu darbu, privačia iniciatyva ir nuosavais kraštais rodo kitą ir tai jau išmintingąją kryptį mūsų supratimui ir, lyg iš tolo, pasako pavojus virsti parapišiais pasipūtėliais, save aukštai iškeldinti prieš brolių, gyvenantį kitame krašte.

Ir daug daugiau yra pasakoma jo sukurtu „lietuviškos širdies fondu“, kai juo primygtinai nurodoma, kad mūsų JAV Bendruomenė, šiuo metu savo gausumu lyg eidama lietuvių metropolijos pareigas, turėtų eiti gyvenan ryšiu su kitų kraštų lietuvių bendruomenėmis, neužmirštant nė tolimiausių, nė mažiausių. Ir ne tik tada, kai reikia kai ką gauti iš jų, bet ir tada, kai kartais reikia duoti joms.

Kai šiuos žodžius sakau, Juozas Bačiūnas yra antroje kelionėje į Australiją ir veža ten „lietuviškos širdies fondo“ pirmąjį derliu. Į tą fondą sudėjo rūpestį, techniškas išlaidas ir darbą pats Bačiūnas, pinigus — įvairūs lietuvių. Neabejotinai su šiuo fondu yra vežama ir miela dvasinė atgaiva. Mūsų Australijos bendruomenė bus džiaugsmo.

Ir mums džiugu, kad visa tai eina nuo mūsų pusės ir apie tai galim pakalbėti čia, kai nėra nei australų, nei paties Bačiūno, galim šnektelt už jų nugaros...ką daryt, bendrai paėmus, mes gi labai mėgstam...

* K. Vaitaitis, Liet. Piliečių klubo vedėjas pra-neša, kad klubo naujai išremontuotose salėse rengiama Naujų Metų sutikimo vakarienė, dar galima gauti bilietų klube ir pas valdybos narius. Be to primena, kad išnuojamos salės vestuvėms, šokiams ir kitokioms pramogoms. Susirinkimai — nemokamai.

SLĖPTUVĖ...

Atkelta is 4 psl.

sigardžiavimo amžių. Nu-plaukus didelį tautiečių masei su šio krašto pasiūlytų gėrybių gėrbėjų mase; kitiems dar berašant patriotiškumo pamokslus ar besikankinant su rezoliucijomis, realiai galvojantiems lietuviams tenka didelė užduotis, bandant palaikyti laisvą lietuvišką žodį šiame krašte ar stengiantis prastėti lietuviškojo vegetavimo periodą, Dėdės Samo žemėje visų ūgiu pasiremiant į Lietuvos žemę ir lietuvių žėruojantį Lietuvos lietuvių.

Nesenai pasirodžiusiame Metmenų žurnale ši role buvo priskirta Vienybės savaitraščiui ir apie jį susibūrusiai „trečiajai grupei — frontui.“ Tai, žinoma, yra didelis komplimentas Vienybei ir „trečiafrontininkams.“ Jų lauktų didelis ir sunkus uždavinys — vienas iš jų nuo lietuviškos slėptuvių ardymas ir vietoje to — lietuviško, su tvirtais pamatais, rūmo statymas.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Pranė ir Andrius Lapės
Stony Brook, L. I.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Amelia Sinusienė ir sūnus Walter

GINTARAS
Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausias gintarines dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiamas: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Kunigas, surinkęs 100,000 dolerių ne sau, bet kitiems -

VLADAS RAMOJUS

Šio rašinio autorius

Tikrai nelengvas yra kun. Suginto darbas. 1952 m. jis turėjo 40 rėmėjų, dabar jau turi 1080. Reiškia, kiekvieną mėnesį jis turi aplankyti virš 1000 šelmų, kad gautų tą dolerį, kurių bendras skaičius jau pralenkė 100,000.

Kun. Sugintas, rinkdamas tuos dolerius, per dieną pėsčias vidutiniškai nueina apie 5 mylias. Paskaičiuokime, kiek jis mylių suvaikščiojo per 10 metų!

Jis dabar jau 68 metų amžiaus, nebe jaunystėje. Bet jo nebaido nei mylios, nei metalai, kada širdyje įvykdyto idealo pašvaistės liepsnoja -- jo remlamos mokslo įstaigos laikosi, kiekvienais metais išleidžia jaunų, susipratusių lietuvių eiles. Tai didžioji paguoda, kuri jam teikia jėgas ir viltį. Bet, anot kun. Suginto, jei kas perimtu jo darbą ir jį ištesėtų tokioje apimtyje, kurią jis dabar yra apibrėžęs, tai savo ipėdiniui jis ne tik su džiaugsmu palinkėtų geriausios klėties, bet asmeniškai paaukotų 500 dol. Tik kažin, ar atsiras naujas Sugintas?

Kun. Sugintas reguliariai kas mėnesį anksčiau paminėtoms lietuvių mokslo įstaigoms išsiunčia po 1080 dol. Bet apie 10% rėmėjų išpareigojimų neištesa, tad kunigui vis tenka ieškoti naujų rėmėjų, ar tokių geradarių, kurie duoda vienkartinės aukas. Kai tokių neatsiranda, kunigui nesurinktą skirtumą tenka primokėti iš savo kišenės. Tad jis ne tik didelę sumą iš kitų surinko, bet taip pat nemažai ir iš savo kišenės pridėjo. Už tai čekiai toms mokslo įstaigoms niekada nepavėlavo, jie nemažėja, bet gal net ir didėja.

Kun. Suginto adresas yra: 7024 So. Artesian, Chicago 29, Illinois.

Lietuvių tauta per amžius turėjo originalių žmonių, plataus ir dinamiško mosto asmenybių. Viena paskutiniųjų ir yra kun. Sugintas.

Jo darbus byloja ne sentimentali panegirika, bet nuogi skaičiai. Tegu Dievas dar ilgai jį laiko gyvą, nes šioje žemėje, tautos nelaimiu dienose, jis labai yra reikalingas.

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

Kun. Benediktas Sugintas - lietuviškų švietimo įstaigų talkininkas, surinkęs joms Amerikoje \$100,000. Salomėjos Narkėliūnaitės nuotrauka

Per Kultūros Kongresą Chicagoje Vienybės redaktorė Salomėja Narkėliūnaitė prasiitarė, kad nepamirštumėm praeities sentimentų, tu dienų ir žmonių, mus jungusių į bendrą krūvą tremties ūkanose Vokietijoje.

Vienas tu žmonių, buvusių ir mano ir Narkėliūnaitės bičiulių Vokietijoje -- Diepholzo DP stovykloje, ir yra šių dienų didžiavysis kun. Benediktas Sugintas.

Tik vakar atskambėjo žinia, kad kun. Sugintas, nuo 1952 m. rugsėjo 1 d. pradėjęs rinkti vieno dolerio mėnesines aukas lietuvių švietimo įstaigoms paremti, jau pasiekė 100,000 dolerių sumą. Š. m. gruodžio 8 d. jo balanse jau buvo surinkta 100,693 dol., iš kurių Vasario 16 d. Gimnazijai Vokietijoje pasiūsta 76,480 dol., Saleziečių gimnazijai Italijoje 21,673 dol., Lietuvių gimnazijai Pūske 1,040 dol. ir 4 vargo mokymoloms Vokietijoje 1,560 dol.

Tos imponuojančios sumos -- tai vieno žmogaus darbas. Jei atsirastų DEŠIMT Sugintų, nereiktų spaudoje tiek ašarų lieti ir dėl milijoninio fondo. Jis jau seniai būtų pasiekęs užsibrėžtą milijoną dolerių.

Apie Kazio Inčiūros poezija

Nesenai Valstybinė Grožinės Literatūros Leidykla Vilniuje išleido stamboką (292 p.) K. Inčiūros poezijos veikalą "Prie Kauno marių." Pirmoje veikalo dalyje -- lyriniai eilėraščiai, antroje -- dramatinė poema "Mūšis prie Nemuno."

Inčiūra kaip rašytojas subrendo dar nepriklausomoj Lietuvoj. Ilgus metus ištremtas iš Lietuvos ir kalinimas, pagaliau grįžęs, jį,

atrodo, turėjo paklusti partijos reikalavimams "kūrybiškai pasireikšti." Šią sovietinę kūrybą, sudėtą mintonėn knygon, apžvelgia "Pergalėj" (10 nr.) V. Galinis. Recenzentas iš pradžių pagiria rašytoją, kad "jis daug pergalvojo, daug ką suprato," kad todėl reikią nuoširdžiai patikėti jo persilaužimu į socialistinės kūrybos kelią.

Šitai Inčiūra išreikšęs

kreipimusi į liaudį, ja prašydamas leisti priartėti prie jos rankų ir ant jų padėti galvą; jai padėkoti trukdę vingiai ir sapnai, dabar tačiau liaudis -- neišsėmiama stiprybė, artima ir mylima. Inčiūra, Galinio nuomone, ilgai ieškojęs kelio į tarybinę tikrovę, nes pirma turėjęs išsilaisvinti nuo praeities pažiūrų, nuo neoromantinės krypties, kuria reikšėsi "buržuazinėj" Lietuvoj.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS

KALĖDINIS SVEIKINIMAS

Vasario 16 Gimnazijos moksleiviai ir mokytojai šv. Kalėdų proga su dėkingumu prisimena visus savo geradarius.

Moksleiviai parašė sveikinimo laiškus rėmėjų būrelių vadovams. Galimas dailtas, kad jie nevisi yra pilnai pajėgūs gražiai lietuviškai išreikšti savo mintis, tačiau lietuviškoji visuomenė tebūna užtikrinta, kad kiekviena diena, išbūta Vasario 16 gimnazijoje, kelia tą jų pajėgumą. Mokytojai deda visas pastangas, kad Vasario 16 gimnazija būtų verta į ją dedamųjų vilčių.

Kalėdų švenčių proga perduodamas visos Vasario 16 gimnazijos sveikinimus lietuviškajai visuomenei

laisvajame pasaulyje, juos jungtu su nuoširdžiu dėkingumu tų, kurie čia gyvena iš lietuviškosios visuomenės aukų. Tačiau kartu prašau ir lietuviškąją visuomenę suprasti gimnazijos svarbą ir žiūrėti į joje dirbančiuosius ne kaip į kyrius elgetas, nuolatos prašančius išmaldos, bet kaip į pastojus lietuvių ugdymo darbuotojus, užsitaraujančius visų paramos.

Tebūna Vasario 16 gimnazija gyvu lietuviškumo židiniu, kuris ir Naujųjų 1963 Metų bėgyje jungtų visame pasaulyje išsiakaldžiusius lietuvius į vieną darnią šeimą. KUN. BRONIUS LIUBINAS, direktorius

Vasario 16 Gimnazijos trečioji klasė su savo auklėtoju mok. Fr. Skeriu siunčia šventinių sveikinimų visiems savo rėmėjams Amerikoje, o ypač kun. Benediktui Sugintui.

Eglės giesmė

IR žiemą nekinta
Eglė žalia —
Taip amžių nupinta
Lietuvių dalia...

Ar žydi pašlaitė,
Ar speigas arti,
Lieknutė eglaitė
Visur ta pati...

Ant žemės atėjus
Iš amžių gelmės,
Per audras, per vėjus
Ji rusčiai šlamės...

Kol siaubas lakusis
Eglė trikdis,
Vis ginsis, vis skūsis
Lietuvio širdis...

Ji graudžio-nevengia,
Nors gedi viena —

JURGIS BALTRUŠAITIS

Ją dar tebeengia
Golgotos diena...

Varguolių ir vyžių —
Lietuvių gentis,
Jie velka jų kryžių,
Sukandę dantis.

Karti jų senovė,
Kaip vargas kartus,
Bet vyžos parovė
Ateivių batus...

Juos daug kas dar pančios,
Jie daug dar dejuos,
Bet ašaros, kančios
Tik auklėja juos...

Kol eglė mįslinga
Ant žemės šlamės,
Nestigs, kaip nestinga,
Lietuviams tvermės...

Kūčių vakaro būrimai

Kūčias pavalgčius, jaunimas burdavo.

Sėdėdami už stalo, iš po staltiesės traukia šieno šiaudą. Jeigu šiaudelis ilgas — merginos būsimasis ar bernioko būsimoji bus aukšto ūgio, o jei trumpas — tai mažo. Taip dar buri ir gyvenimo ilgį. Trumpą šiaudą ištraukęs sako: "Mano trumpas gyvenimas."

Kuris vyras, kūčias pavalgčius, iš po staltiesės ištraukia ilgesnį šienagalį, tas tais metais turi linus sėti — jie augs aukšti, pluoštas bus ilgas.

Paímama iš bliūdo sauja šližikų ir žiūrима, porą ar ne. Jei saujoje šližikų po porą, tai ateinančiais metais susiporuos, o jei ne, tai dar vestuvių nekels.

Pavalgę kūčias ir pakilę iš užstalės, vaikinai ir merginos pasilma po sauja šližikų ir padėloja juos ant žemės eilėmis išilgai gryčios, palikdami takus praecti; tada iš kiemo įleidžia šunį. Prie kurios šližikų eilės šuo prieina ir griebla ešti, toji mergina ar vyras — kis artėjančiais naujais metais ištekės arba ves.

Po kūčių berniokai traukia iš po pečelio už uodegos vištą. Jei višta traukiama tyli, gaus gerą žmoną, o jei kudakuoja, tada žmona bus rėksnė.

Kūčių vakarą po vakarienės jaunimas, daugiausia mergaitės, bėga pas kalmyną ir po langu klausosi, kas ten kalbama. Jei kalbama apie linksmus dalykus — bus linksmi metai, o jei apie liūdnius dalykus — bus liūdni metai. Dažniausiai pirmas išgirstas žodis lemia ateitį, pavyzdžiui, "oras" — pasikeis gyvenimas, "važiuoja" — sulauksis piršlių.

Po kūčių mergina pašluoja gryčią ir, šluokšles susėmusi į prijuostės sterblę, nuneša į kryžkelę, papila ant kelio, klausydama, iš kur šunes loja. Iš kurios pusės šunes loja, iš tos šalies reikia laukti piršlių.

Panašiai buriama ir prieš Naujus metus.

Seimininkas, kūčias pavalgęs, išeina į sodą ir papurto medžius, — tada ant jų bus daug vaisių.

Seimininkė, kūčias pavalgusi, išeina laukan pažiūrėti, ar daug žvaigždžių danguje. Jei dangus žvaigždėtas, tai vištos bus dėslios ir anksti pradės dėti. Sako: "Bus velykos su kiaušiniiais."

Prie kūčių stalo pirmuo nukrausčius, žiūrима, ar daug ant stalo iš šieno grūdų pribyrėjo. Jei grūdų daug, bus derlingi metai.

Jei kūčių dieną ant stogo pakraščio laikosi daug sniego, tai ateinančiais metais bus daug baravykų.

Jei kūčias pavalgęs atsiragai, tai dar ir kitais metais kūčias valgysi.

Kas įvyks ateinančiais metais? Ant stalo apvožia tris bliūdėlius ir po jais slapta padeda žiedą, gėlę ir žvakę ar rožančių. Kameilė vožti bliūdėli, tas iš trijų atvožia vieną. Jei po bliūdėliu žiedas — šiais metais susituoksi; jei atvoži gėlę — dar tuos metus mergausi ar bernausi; jei žvakę atvoži — mirsi, o jei rožančių — liksi davatka.

Gabalą popieriaus lengvai pagniaužo saujoje ir, padėję židinėje ar ant skardos, sudegina. Tada skarda pakeliama ir žiūrима, ką vaizduoja popieriaus šešėlis. Pirmoji mintis lemia metai. Jei matai vežimą — ateinančiais metais keliausi, jei namus — savo namus vyksi, jei lopšį — susilauksi kūdiko ir pan.

Skirtas bernelis. Mergina į stiklinę vandens įberia žiupsnelį pelenų. Pelenai turi būti to vainikėlio, su kuriuo buvo pamergiuos arba kurį turėjo ant kasų, eidama į bažnyčią. Tada ant stalo pastato stiklinę atsisėda ir žiūri į stiklinės dugną, kol pamato sau skirtąjį.

Šliurę meta. Mergina atsigula aukštelininka ant grindų galva į lauko duris ir, pakėlusį koją, per galvą meta šliurę. Atsikėlusį žiūri, į kur šliurė atsikus; jei į duris, ateinančiais metais ištekės. Mat, iš namų išeis.

(Iš E. Glemžaitės-Dulaitienės "Kupiskėnų senovės", išleistas Vilniuje 1958 m.)

Be lietuvų nebūtų atsiradę gudų?

Princetono u-tas išleido prof. J. Blumo istorinę apžvalgą apie ponų ir valstiečių santykių rusų imperijos plouose per tūkstantį metų: "Lord and Peasant in Russia from the Ninth to the Nineteenth Century." Šaltiniuose cituojamas tik vienas pabaltietis: Latvijos atstovo A. Bilmanio "A History of Latvia" (Princetono leidinys, 1951 m.). Tačiau yra įdomių žinių lietuviui apie baudžiavas Lietuvoje. Autorius pripažįsta senovės Lietuvos stiprųjį vaidmenį pastūmėti gudų ir ukrainų apipavidalinimą. Be Lietuvos, galbūt, jie būtų išsivystę didrusiais.

Prof. Blum pasakoja: Kijevo valstybės laikais slavų (rusų) centru buvo Dniepro vidurupis, kuris pateko Lietuvos valdovams, o vėliau tapo Lenkijos dalis. Tokiu būdu įvyko rusiškųjų slavų suskilimas į tris šakas: didrusių, apsigyvenusių (siumių tarpe) šiaurės rytuose (tarp Maskvos ir Okos upės), kurių istorija tapo Rusijos istorija; gudų (baltarusių), gyvenančių Dniepro aukštupyje ir ukrainų (mažarusių), kurių tėviškė buvo Dniepro vidurupis.

Liublino unija buvusi nelaiminga senovės Lietuvos

valstiečiams, nes lenkų ponų sauvalė buvo didesnė ir baudžiavos sunkesnės. Lenkų ponus pasekė ir lietuviai. Tokiu būdu slaviškųjų Lietuvos-Lenkijos sričių valstiečiai pradėjo bėgti į laisvę, į "Ukrainą" (žodis reiškia, "už krašto"). Čia pradėjo pavydalintis ukrainai. Baudžiavos panaikinimo išvakarėse 41% Lietuvos gyventojų buvo baudžiauninkai (pusė, rodo, "karališki"). Baudžiavos panaikinti visoje rusų imperijoje pastūmėjo carui Aleksandrui 1857 m. Vilniaus-Kauno-Gardino generalgubernatoriaus Nazimovo atvežtas vietinių dvarponių prašymas išlaisvinti valstiečius, bet be žemės. Carui tai pasirodė pernauzinga dvarponiams, ant kurių pyko dėl 1830 m. sukilimo, todėl baudžiavą panaikino, apdovanodamas valstiečius iš ponų atimtaja (iki 2/3) žeme, užkraudamas išpirktinės po 3 r. metams.

Tėviškės Žiburčių bendradarbis iš Švedijos praneša, kad protestantiškų bažnyčių Pasaulinė Taryba užmezgė tiesioginius santykius su pavertę kraštų dvasiškijs. Sako: Nors kai kas dalyką karčiai sutiko ir tremties sluogsniai protestavo, manydami, čia tariamas pataikavimas komunistiniams

režimams, bet ir tremtinių tarpe netrūko pateisinimo balsų, saktusių, kad tai realistinis mėginimas esamomis sąlygomis padėti anapus gyvenantiems ir už tikėjamą kovojantiems krikščionims.

Drąga sumanymui leisti anglų kalba Lietuvių Leksikoną pritardamas, skaitytojas A. Ambrozevičius iš Bostono rašo: "Žydai išleido vieno tomo The New Jewish Encyclopedia (kaina \$9.95). Panaši New Lithuanian enciklopedija anglų kalba padėtų mūsų akademiškai ir čia gimusiam jaunimui (ir visiems amerikiečiams), norintiems suprasti mūsų tradicijas, istoriją ir įžymybes." Galima būtų pridėti apgailėstą, kad, šimūčio žodžiais, "laikraštinių idealistų" (kaip, pavyzdžiui, Tamas Shamis, ir jo Lithuanian Booster) neturime leisti nuolatiniam žurnalui (kaip Lituanus), skirtam išimtinai čia gimusiam jaunimui ir iš jo susidarusiai plačiai jaunų mūsų profesionalų grupei. Nėra įpėdinių Tysliavos Lietuvai, Poškos Jaunimui!

E. Galvanusko sukaktį minint, Darbininkas rašė: "Pramatydamas ilgas rusų okupacijos dienas, Galvanuskas pasitraukė į privatinį verslą ir išvyko į Madagaskarą."

Kultūros Kongreso III rezoliucijos 23 punktą sako: Pasmertki sovietinių insti-

Nukelta i 8 psl.

Sveikina geros valios lietuvius švenčių proga

District Savings and Loan Association (3430 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois) valdyba ir direktoriai švenčių proga visiems geros valios lietuviams linki linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų 1963 Metų. Nuo - traukoje (sėdi iš kairės į dešinę) J. Budrick - viceprezidentas, A. J. Aukers, prezidentas, Th. S. Janulis - direktorių valdybos pirm., E. L. Deswik - išdininkas, S. Stanevich - direktorius. Stovi: E. Gammie, dr. Al. W. Prusis, J. T. Janulis, A. M. Kezes.

Be lietuvių

Atkelta iš 7 psl.

tucijų išėiviams peršamą vadinamą kultūrinį bendradarbiavimą ir jam propagandą. — Viena, negirdėjome, kad tokios institucijos bendradarbiavimą siūlytų (net tam tikras sutartis pasirašiusi Amerika čia turi vargo bolševikus prisuokti). Juk institucijos neduoda net vizų eiliniams turistams, o nuvykusių toliau Vilniaus neleidžia. Antra, kokį žodį Kongresas būtų taręs išėivui lietuviui, norinčiam palankyti santykių su lietuviu Lietuvoje? Neįau, tą patį maskvinį — niet?

Dr. Trimakas VLIKO sesijai tarė: Būtų savęs apgandinėjimas manyti, komunistinė sistema pati savaime sugrius, nieko mums nedarant. — Sesija, tačiau, priėmė nieko nedarymo rezoliuciją: nesilaužti pro spygliuotas tvoras ir mirties zonas. — J. Kuprionis rašo: Kiekvienam aišku, Lietuvos išlaisvinimas nėra nei VLIKO, nei bendrai pačių lietuvių galioje.

Iš Kuraičio raštų: "Kėlionės Lietuvon išpūdžiai gilūs ir jų daug. Jei ilgiau negalėjau būti, su žmonėm sueiti ir išsikalbėti, kalti ne vietos lietuviai, bet Maskvos imperializmo atstovai."

Turime ir šitaip galvojančių: dr. P. Mačiulis Drauge rašo — ALTas buvo būtinas 1940 metais, bet po 20 metų jo reikšmė pradėjo mažėti (?)...Siekimas atverti Bendruomenę nuo politinės veiklos neišlaiko kritikos(?)...

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

HAVEN REALTY
JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA
87-09 Jamaica Avenue Woodhaven 21, N. Y.

Kalėdoms

UŽPRENUMERUOKITE
VIENYBĘ
artimajam ar draugui

Prenumerata metams iki 5. m.
gruodžio 31 d. naujiems skaitytojams 5 dol.

Linksmų Naujųjų Metų
visiems tautiečiams

MOTERŲ VIENYBE

Valdyba ir narės

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

RAY'S LIQUOR STORE
Juozas ir Izabelė Misiūnai
103-55 Lefferts Boulevard Richmond Hill, N. Y.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokiečiai)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

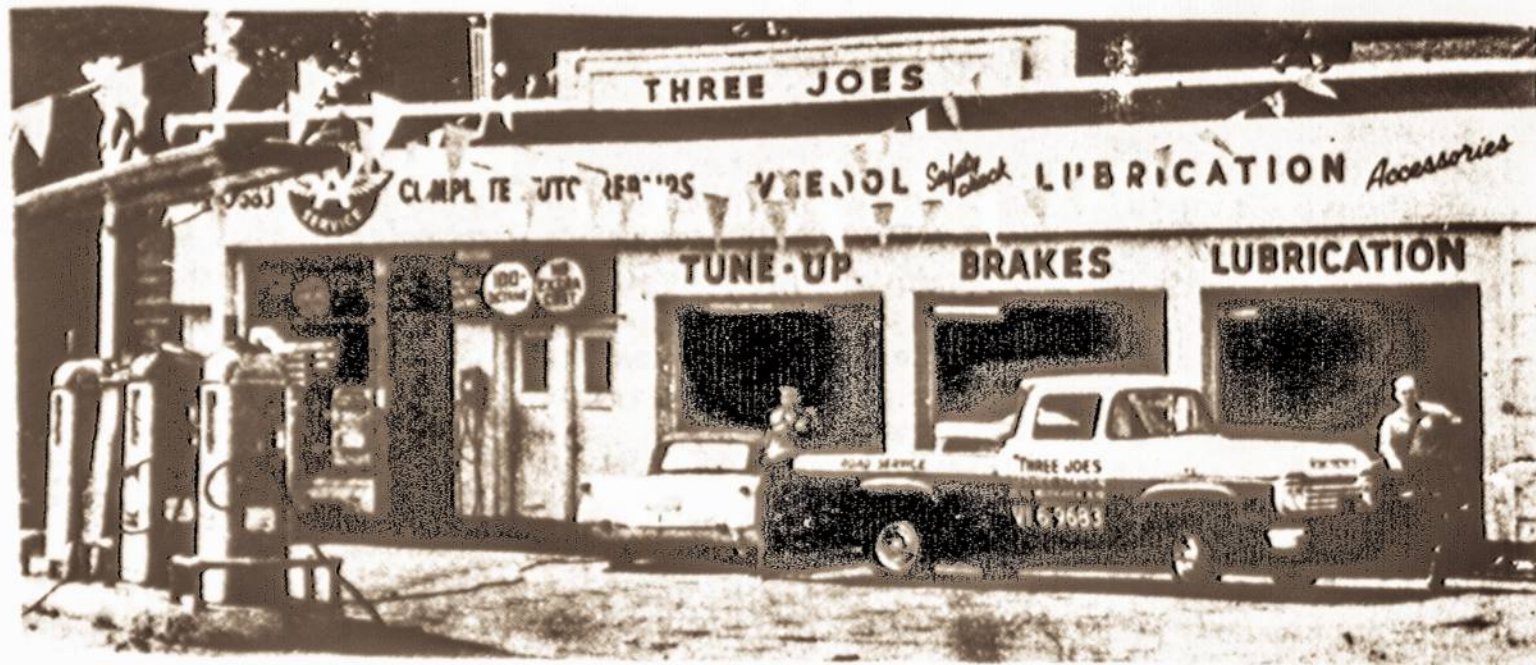
MŪSŲ GERIAUSI LINKEJIMAI
KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA

JUOZAS GARŠVA

JOSEPH GARSVA, JR. JOHN A. PAULEY

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: VIRginia 6-9683

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujųjų Metų

Marijona ir Jurgis Jokubaičiai

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

322 UNION AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.

GIMDYMŲ KONTROLĖ

DR. A. GRIGAITIS

(Tėsinys iš per. nr.)

Su gimdymų kontrole sutinka Protestantai, Katalikai gi yra priešingi.

Katalikai sako, jog gimdymų kontrolė pažeidžia Dievo įstatymus, pažeidžia dorovės principus.

Katalikų bažnyčia moko, kad chemikaliniai, mechaniniai metodai gimdymų kontrolėj pažeidžia gamtos dėsnius. Bet katalikų bažnyčia nedraudžia natūraliais būdais apriboti šeimos skaičių.

Popiežius Pijus XII nustatė sąlygas, pagal kurias bažnyčia leidžia natūralią gimdymų kontrolę šeimoje, t. y., sankcionuoja arba totalinį lytinį susilaikymą arba ritmo metodą.

Gi kitos religijos mano, jog nėra moralinio skirtumo tarp ritmo metodo ir medikalinių būdų sulaukyti nėštumą.

Yra tokių, kurie sako, jog reikia leisti įstatymo keliu nutraukti nėštumą, kad moteris taptų laisva ir nebūtų gimdymų mašina. Vėta prisiminti, kas įvyko Rusijoje, užviešpatavęs komunistams, kada laisvai buvo leista daryti abortus. Prasidėjo negirdėtas paleistuvavimas. Pagaliau ir patys komunistai išsigando, pamatę prie ko veda "laisvė" ir pradėjo kalbėti apie dorą.

1951 m. buvo siūloma sulaukyti fiziologinį apsisai-

nimą progesterono hormonu. Šie vaistai galima vartoti per burną ir, sakoma, nekenksmingi sveikatai. Progesteronas gali sustabdyti ovuliaciją ir iššaukti laikiną sterilumą — nevaisingumą.

Šie vaistai turi būti duodami didelėse dozėse. Tai brangiai kainuoja. Progesterono veikimas su 75-80% tikrumu.

Amerikoj yra išleistas sintetinis harmonas, kuriuo galima kontroliuoti nėštumą. Jo vardas — Enovid. Jis gaminamas iš vieno Meksikos augalo šaknų. Jis yra pigesnis negu progesteronas. Tvirtinama, jog nėra kenksmingas moteriai, jei vartojamas nedidelėse dozėse. Nuo šio vaisto piktina, kyla svoris.

Pastaruoju metu, šalia hormonų, ieškomi kiti būdai kontroliuoti nėštumą. Daromi bandymai imunizuoti vyrą ir moterį, kad sperma ir kiaušinėlis nesusijungtų. Bandomi vaistai, kurie stabdo spermos gamybą. Bandomas šiam reikalui vakcinosis.

Tai tokia gimdymų kontrolės trumpa apžvalga. Kyla klausimas ar naujoviški, nenatūralūs gimdymo kontrolės metodai — piliulės, chemikalai, vakcinacijos ir t. t. nepakenks moters ar vyro sveikatai. Žmogus nori būti protingesnis už gamtą, žmogus nori paimti į savo rankas gamtos dėsnius ir juos tvarkyti pagal savo norą.

Žmogus visuose savo gyvybės pasireiškimuose pareina nuo amžinų gamtos dėsnių, kurie veikia harmoningai ir pasireiškia žmogaus organizme, jo funkcijose. O kai žmogus nuslysta nuo gamtos dėsnių, pati gamta baudžia, t. y., atsiranda kūno disharmonijų

SPAUDOS SEKCIJOS REZOLIUCIJOS

KULTŪROS KONGRESE CHICAGOJE

1. Lietuviškoji spauda išėvijoje atlieka didelį darbą kovos dėl Lietuvos laisvės, visuomenės, auklėjimo, informacijos ir kitose srityse. Kad šiuos uždavinius tinkamai atliktų, ji turi nuolat tobulėti turinio ir formos atžvilgiu.

Spauda turi būti visos lietuviškos visuomenės bei jos organizacijų stipriai remiama. Neturėtų likti nė vieno lietuvių buto, kurio ji nepasiektų.

Tradicija skaityti liet. laikraščius turi būti perduodama iš kartos į kartą:

tokiu būdu spauda taptų ir gimtosios kalbos mokymo priemone. Visomis išgalėmis remtina jaunimo spauda.

2. Kova dėl Lietuvos laisvės yra aukščiausias mūsų spaudos tikslas, įpareigojantis ją be paliovos budėti, kad šis reikalas jos skiltyse būtų tinkamai pateiktas: gerai suprastas, sąmoningai ir apgalvotai keliamas, kas suteiktų galimybę spaudai tapti vienu mūsų galingiausių ginklų. Visomis išgalėmis remtini leidiniai apie Lietuvą svetimomis kalbomis.

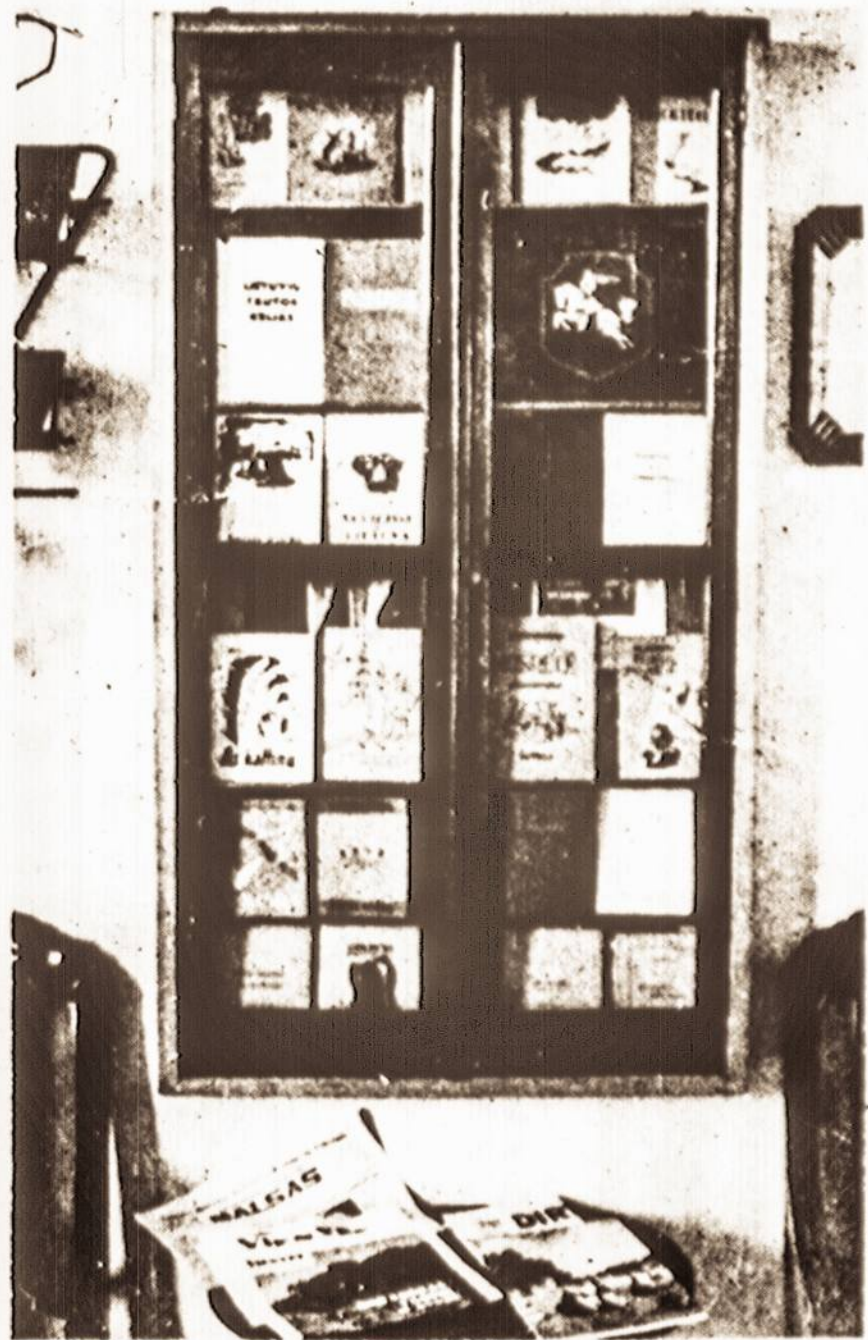
3. Informacija apie pavergtųjų brolių-sesių gyvenimą, kūrybą, darbą, dvasią ir kovas yra vienas pagrindinių spaudos uždavinių. Pagrindiniai šaltiniai čia turėtų būti informacijos, gautos betarpiškai iš pačios Lietuvos bei jos žmonių; reikia griežtai skirti tautos aspiracijas ir darbus nuo okupantų propagandos. Jeigu iškyla reikalingas naudoti okupantų šaltinius, iš jų gautos informacijos perduoti griežtai kritiškai.

4. Kongresas pastebi, kad mūsų spauda ne visada būna lygiai objektyvi, aprašydama svarbesnius lietuvių gyvenimo įvykius, atskirus asmenis bei jų pasireiškimus, kūrybą savosios krypties ir jai artimi žmonių dažnai per daug iškelti, kitų gi kryptių veikėjų darbai sumažinami ar visiškai nepastebimi. Rekomenduotinas didesnis objektyvumas ir vienodesnio masto talkymas žmonių, faktų, įvykių vertinime.

5. Konstatuojama, kad mūsų spaudoje vedama polemika neretai neišlaiko pusiausvyros, neišsilaiko dalykinėje plotmėje, perdama į siaurus asmeniškumus. Tiek redaktoriams, tiek spaudos darbuotojams prašomi vengti asmeniškų užgauliojimų ir niekinimų.

Kad puolamasis asmuo galėtų tinkamu būdu gintis, redakcijos turėtų reikalauti, kad jį puolęs asmuo po tokiu rašiniu padėtų savo tikrą pavardę ir vardą. Visą spaudą, nežiūrint, kurias sroves ar idėjas atstovautų, turi pirmoje eilėje lydėti stipri, kultūringa, pozityvi ir vieninga lietuviška dvasia.

6. Kongresas aukštai vertina Lietuvių Bibliografijos tarnybos darbą, kurį atlieka ji, registruodama mūsų knygas, periodikos straipsnius ir per Knygų Lentynos biuletenį šiuos mūsų kultūrinis laimėjimus perduoda pasaulio bibliotekoms. Tarnybos vadovui Aleksandru Ružanec-Ružancovui, o taip pat biuletenio leidėjui Vytautui Sauliui šiuo išreiškiamas padėka.

Viena iš Argentinos Lietuvių Balso redakcijos lituanistinių vitrinų Buenos Aires. Priešakyje matyti Vienybės priedas "New York - Vilnius ir atgal", susilaukęs didelio pasisekimo Pietų Amerikoje.

— ligos, nenormalumai, atsiranda nesveikata.

Medicina drįsta kištis į moters ar vyro lyties liaukų produkciją ir ją pajungti savo norams. O kaip reaguoja gamta į tokius žmogaus pasikėsimus prieš gamtos dėsnius? Štai porą pavyzdžių: yra duomenų, jog moters virš 30 metų, negimdžiusios arba gimdžiusios, bet nemaitinusios kūdikio krūtīm suserga krūtų vėžiu dažniau nei gimdžiusios bei maitinusios savo kūdikį krūtimi.

Pastaruoju metu daromi bandymai su užšaldyta sperma bus galima įžiebtį gyvybę. Štai vieno bandymo rezultatai. Motina nuo užšaldytos spermos pagimdė tokį pabaisą — kūdikį, kad ji nuo jo atsiskakė. Vaistų fabrikai reklamuoja, jog jų gaminami hormonai kontroliuoti nėštumą yra visai nekenksmingi ir kad jie yra žmonijos palaima. Lytinius hormonus pradeda vartoti paukščių auginime. Išvirkšti vištom lytiniai preparatai stimuliuoja jų augimą ir padaro ekonomi-

ją su maistu. Bet nuo šios mitybos vištos nustoja vaisingumo. Neseniai N. Y. Mirror buvo rašyta, jog vienas vaistų fabrikas prie vaistų džiovali gydyti, ir kaip maisto priedą prideda sintetinių hormonų. Pasėkmės šių priedų — hormonų: pradėjo keistis jaunuolių lytinės savybės. Pas mergaites 4 metų atsirado mėnesinės, pas 3 metų mergaites iškilo krūtys bei plaukai kaip pas suaugusias.

Daugel endokrinologų — hormonų žinovų yra priešingos nuomonės nei fabriku savininkai. Dr. K. Hartman, žinomas endokrinologas-hormonų specialistas, sako: Paliēciant veiklą kurios nors endokrininės liaukos, paliēciami ir kitų vidinės sekrecijos liaukų veikla; pvz., pašalinus lytinės liaukos, įvyksta didžiausios atmainos visam organizme.

Visas žmogaus organizmas yra nedalomas vienas. Stimuliuojant vieną liauką, neigiamai veikiama kitas.

KAN. A. STEPONAITIS

TĖVYNĖJE IR PASAULY

KĄ TIK IŠEJUSI KNYGA, KURIOJE AUTORIS PASAKOJA SAVO PRISIMINIMUS NUO CARIZMO IKI BOLSEVIZMO

Knygoje randame:

Sūduvos lygumoje, Carizmo varžtuose, Revoliucijos poveikyje, Didžiojo karo vėtroje, Laisvės prošvaisteje, Nepriklausomybės dienomis, Katalikiškoje akcijoje, Antikalėjimo slenksčio, Bolševizmo šmurte, Antrojo karo sukuryje, Už aksominės uždangos, Tarp Atlanto ir Pacifiko, Prie kryžiaus kelio.

Irišta į kietus viršelius, 319 psl., kaina 4 dol.

Gaunama adresu:

FRANCISCAN FATHERS PRESS

910 WILLOUGHBY AVE.

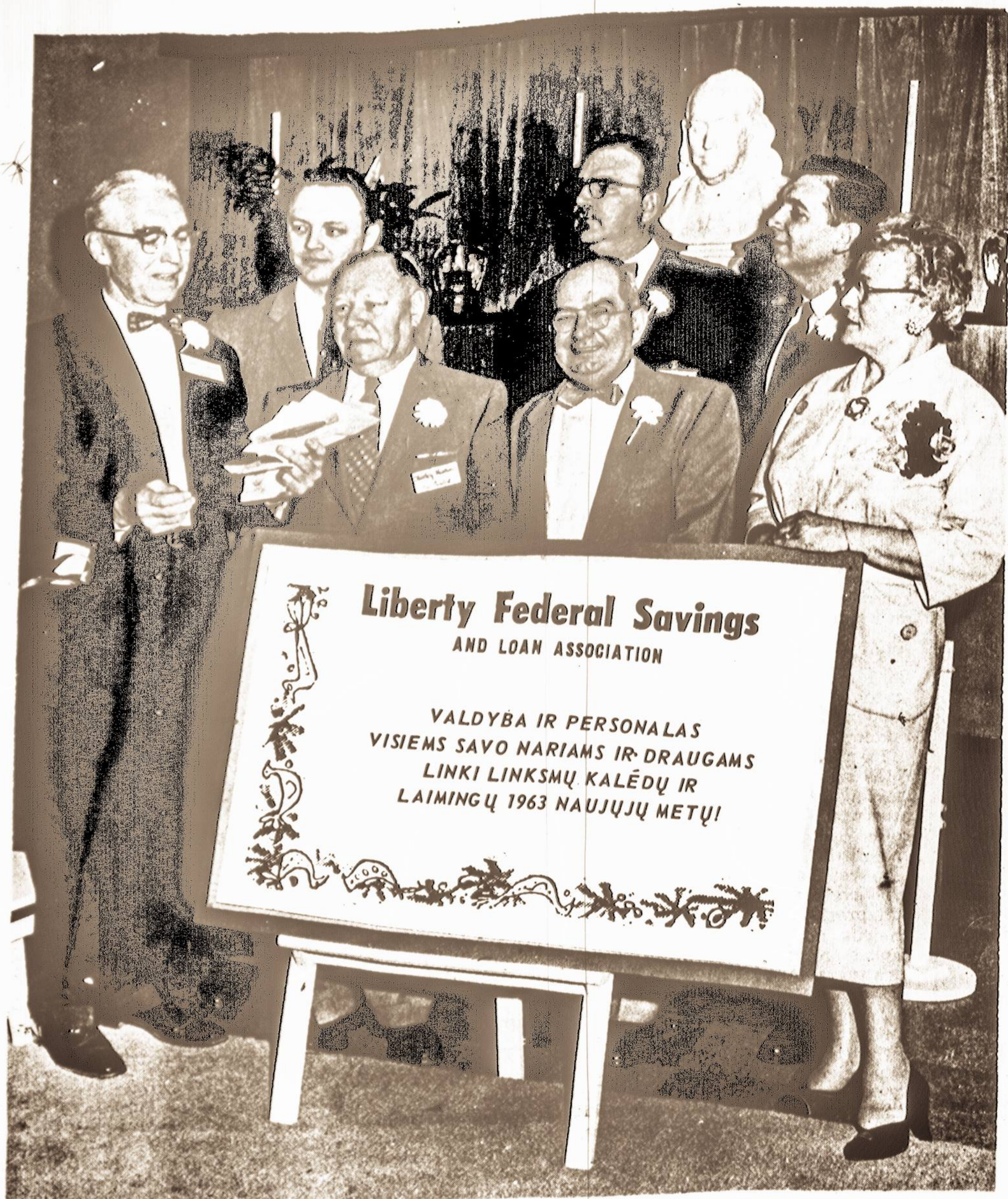
BROOKLYN 21, N. Y.

BROOKLYN ACADEMY MUSIC HALL

Šeštadienio vakare, 1963 m. sausio 12 d. 7:30 val.

TRADICINIS

VIENYBĖS KONCERTAS

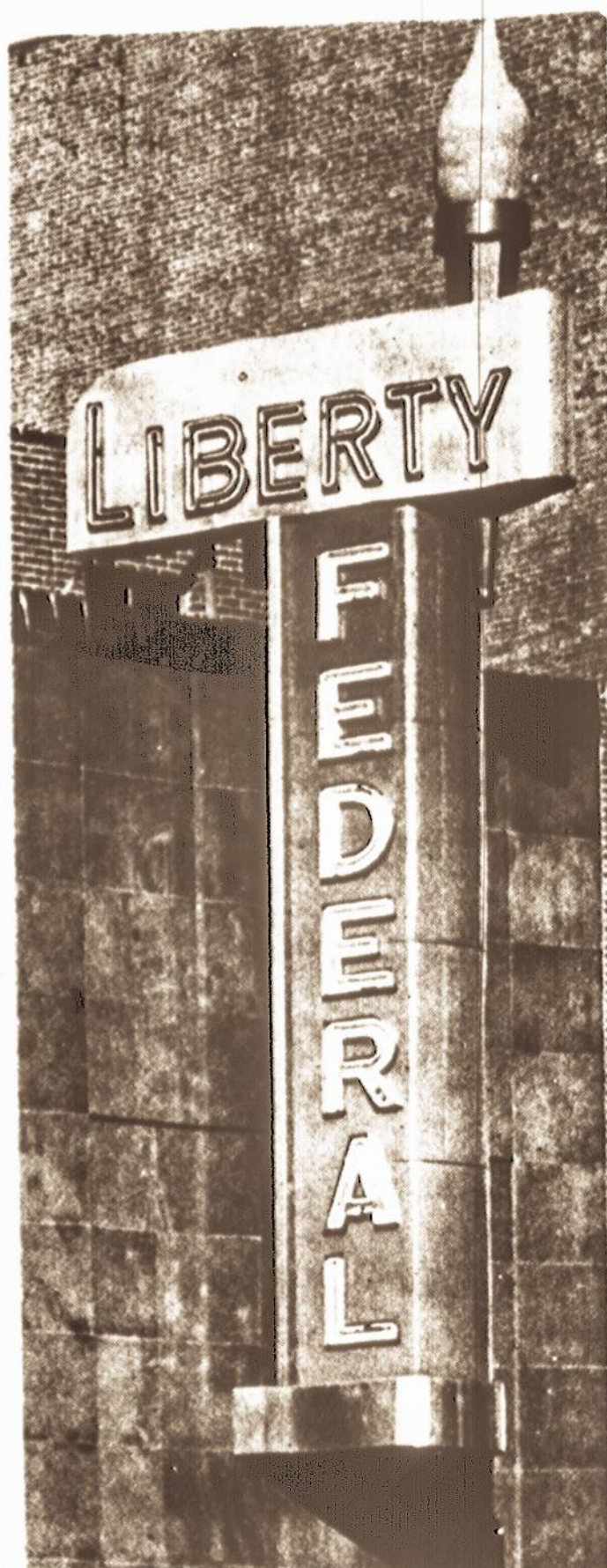

Charles S. Cheleden, prezidentas (kairėje) ir Ona Cheledinė (dešinėje) (egz. viceprezidentė su direktoriais ir personalo nariais Liberty Federal banke.

Liberty Federal Savings & Loan

CENTRINIS OFISAS:
202-204 North Broad Street,
Philadelphia, Pa.

LIBERTY FEDERAL SKYRIUS:
Stenton Ave. & Duval St.,
Philadelphia, Pa.

OFFICERS

Charles S. Cheleden	President
Anne M. Cheleden	Executive Vice Pres.
Stanley Wasikonis	Vice President
John E. Sindoni	Vice Pres. & Treas.
Helen E. Vainiunas	Secretary
Raymond Uzumecki	Ass't Vice Pres.
Eugene F. Karol	Ass't Vice Pres.
Irving J. Diamond	Ass't Vice Pres.
John J. Matulis	Ass't Vice Pres.
Miriam Y. Hirsch	Ass't Secretary
Si Malmed	Ass't Secretary
Marie C. McGowan	Ass't Secretary
Bernard W. Adams	Ass't Treasurer
Herbert M. Bobrow	Ass't Treasurer
Raymond A. DeLuca	Controller

DIRECTORS

Stanley Wasikonis	Director Emeritus
Herbert M. Bobrow	Arthur S. Lorch
Anne M. Cheleden	A. E. Martin, Jr.
Charles S. Cheleden	John J. Matulis
Leonard F. Leone	John E. Sindoni
	Edward C. Wayne

COUNSEL

Arthur S. Lorch, Esq.

VIRŠ 56 MILIJONŲ DOLEPIŲ KAPITALO

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Kopiant per Naujųjų Metų slenkstį, su šiomis "nuotrupomis" ižengiame į trečiuosius metus. Jau dveji metai, kai reguliariai (su mažomis išimtimis) kiekvieną savaitę ši skiltis išvysta dienos šviesą. Tokiu būdu ši sporto skiltis yra tapusi viena iš nedaugelio nuolatinių patiekalų mūsų sportinės informacijos srityje.

Šiandien mes turime dar gana gausų būrį "žinomų" sporto darbuotojų bei rašančių sportiniais klausimais asmenų. Tačiau, galia, jog jų dauguma pasitenkina vieno, kito rašinėlio sumezgimu retai pasirodantiame sporto žurnaliuke ar kitoje spaudoje. Jų didybė ir įsivaizduojami sugebėjimai toll prašoka jų gyvenime matomus konkrečius pasvyzdžius.

Tačiau juodadarbių sporto informatorių ar laikraštinių masės reikia lyg druskos. Stebėti rungtynes, sekti lietuvių sportinį gyvenimą plačiame pasaulyje, vartyti dešimtis laikraščių, beješkant medžiagos nėra medumi pateptas užsiėmimas. Ypatingai, kada tai reikia tęsti ne savaitę, mėnesį, bet daugelį metų. Bet, žinoma, "žinomieji" žmonės to nesupranta ir visai nenori suprasti.

Nuo ateinančių metų šios skilties autorius, išbuvęs 13 m. lietuviškos sportinės informacijos tarnyboje, norės paimti šiek tiek atostogų, ir tegalės rečiau rodytis su sportine medžiaga "Vienybėje." Gyvenimo aplinkybės bei kiti įsipareigojimai verčia tai padaryti. Bet, tačiau, visai pamiršti

sportinių reikalų nežadame ir retkarčiais ties jais stosime.

O dabar — šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga, norisi pasveikinti visus tuos, kurie šios skilties autoriui nepagailėjo gero žodžio, dirbant šį darbą. Taip pat norisi pasveikinti ir visą lietuvių sportinę šeimą bei šių sakinių skaitytojų būrį. Tegul Kalėdos būna linksmos, o Naujieji Metai išmarginti viltingomis spalvomis!

Neseniai pasibaigusiose Lietuvos stalo teniso pirmenybėse išaiškinti čempionai šioje sporto šakoje. Ši kartą į čempionų eiles prasiveržė tik jauni žmonės (jauniausias 13 metų amžiaus, vyriausias — 20 metų).

Vyrų vienetė, nedalyvaujant (dėl sužeidimo) ilgalakiui čempionui A. Saunoriui, pirmon vieton iškopė 18 m. amžiaus Kauno medicinos instituto I kurso studentas Edvardas Pauzas. Po jo liko — 2. R. Paškevičius, 3 V. Vaidžiulis, 4. V. Baltakis, 5. A. Zablockis. Nugalėtojo treneris — V. Dzindziliauskas.

Moteryų vienetė pergale pakartojo (ketvirtą kartą iš eilės) 15 metų amžiaus vilnietė Laima Balaišytė, kuri yra ir Sov. Sąjungos moterų bei Europos mergaičių čempionė. Ją treneruoja jos motina — Br. Balaišienė.

Vyrų dvejetą laimėjo E. Pauras ir V. Vaidžiulis. Vytautas Vaidžiulis yra 19 m. amžiaus studentas iš Vilniaus; buvęs Sov. Sąjungos jaunių čempionas.

Moteryų dvejetė I vieta sugriebė A. Kondrotaitė ir J. Bražiūnaitė. Pirmoji yra 20 m. amžiaus Kauno Medicinos instituto II kurso studentė, antroji — tik 13 m. amžiaus panevėžietė.

Mišrus dvejeto aukso medaliai atiteko A. Kondrotaitėi ir V. Vaidžiuliui.

Atrodo, jog Lietuvoje auga stiprus stalo teniso atžalynas, kuris pajėgs gerbingai ginti senųjų šios šakos vilkų pelnytą garbę lietuviams.

1968 m. vasaros olimpinis žaidimus nori rengti JAV, Prancūzija, Meksika, Australija ir Brazilija.

Meksika iškovojo teisę varžytis su Australija dėl Davis taurės. Šį laimėjimą lanko teniso šakoje meksikiečiai pasiekė pirmą kartą.

V. Brumelis, sovietų žymusis sportininkas šuolyje į aukštį, Stugarto sporto žurnalo LSK sporto anketoje, kurioje dalyvavo 26 kraštų laikraščiai bei žurnalai, išrinktas geriausiuoju 1962 m. pasaulio sportininku.

ATNAUJINKIME SENĄSIAS PAŽINTIS... SUDARYKIME NAUJASI

ATSILANKYDAMI Į DIDŽIAUSIĄ NEW YORKE

Naujųjų Metų sutikimą

kurį rengia New Yorko sportuojantis jaunimas, vadovaujamas Lietuvių Atletų Klubo.

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS ĮVYKS 1962 METŲ GRUODŽIO 31 D. 10 VAL. VAK.

RIDGEWOOD LANES SALĖJE, moderniškai ir specialiai šiai progai išpuoštoje. Salės adresas - Irving Ave. ir Covert Street sankryža (šalia Lietuvių Atletų Klubo).

ŠOKIAI iki 4 val. ryto, grojant Algio Starolio orkestrui. Svečiai bus pavaišinti gausiai lietuviškais valgiais, degtine ir šampanu. Veiks rengėjų bufetas. Staliukai (10 asmenų) užsakomi iš anksto pas:

Juoza Andriušį, Haven Realty, 87-09 Jamaica Ave. Woodhaven, L. I. VI 7-4477.
Stasį Prapuolenį, Liet. Atletų Klube, 1332 Halsey St., Brooklyn, N. Y. HY 7-9756
ir vakarais po 6 val. pas A. Vakselį - tel. VI 6-3246. \$10 asmeniui.

BROOKLYNO LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

NEW YORKO LIETUVI,

Ar pavalgydinai alkang, apdengi nuog brolij?

Ar paaukėjai BALFui?

Iškirpk šį kamputį ir pridėjęs auką pasiųsk BALFui, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Siunčiu savo auką \$ _____ vargstančių lietuvių šalpos reikalams.

Pavarde, vardas _____

Adresas: _____

(Jūsų auką BALFui yra tax deductible)

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus bars
Salė susirinkimams
vestavėms ir
pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APlegat 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbkliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBE

* Vytautas Širvydas, Vienybės redaktorius, pereitą savaitę su žmona lankėsi pas savo dukra gyv. su šeima Long Islande. Ta pačia proga su Vienybės leidėja ir redaktore aptarė aktualiuosius laikraščio reikalus.

* Jono Vaidello rašinyje "Mokslo darbai spaudos skyriuje" Vienybės gruodžio 7 d. numeryje per klaidą praleista visa pradžia, Atsiprašome.

* Vasario 16 minėjimas, New Yorko Lietuvos Tarybos rengiamas, įvyksta vasario 17 d, 4 val. po pietų. Webster Hall. Kalbės Stasys Santvaras, Meninę dalį atliks Operetės Choras, tautinių šokių grupė ir solistė Stankūnaitė.

* Moterų Vienybės Kalėdų pobūvis gruodžio 18 d. įvyko Arūnų rezidencijoje Woodhavene, gausingai dalyvaujant vienybietėms ir jų svečiams. Plačiau apie pobūvį kitame Vienybės

* BALFo metinio vajaus komitetas posėdžiavo, tardamas vajaus užbaigimo parengimo klausimus. Norima atkviesti iš Chicago Lietuvos Teatrą Atžalyną su Birutės Pūkelevičiūtės parašytu ir režisuotu veikalu "Aukso žąsis". Chicagoje tas veikalas buvo jau vaidintas dukart - gruodžio 15 ir 16 dienomis ir labai gražiai pavyko. Manoma, kad ir newyorkiečiams tai būtų puiki atrakcija.

Naujos jėgos į Lietuvos laisvinimą - Algis Vedeckas krikščionių demokratų diskusijose kalba apie naujus sumanymus Lietuvos laisvinimo veikloje.

Leidėja ir redaktore Valerija Tysliaviene Vienybės redakcijoje prie savo vyro Juozo Tysliavos nuotraukos prieš kėlionę į Vilnių. Vykdydama velionio valią, gruodžio 20 d. SAS lėktuvu ji išvežė Juozo Tysliavos palaikus palaidoti Rusų kapinėse.

IŠRINKTA NAUJA AMER. LIET. PILIEČIŲ KLUBO VALDYBA 1963 METAMS

Gruodžio 7 įvyko priešmetinis Klubo susirinkimas. Išrinkta valdyba sekančioms metams.

Pirmininku apsiėmė Antanas Morkūnas vietoj Eugenijaus Noako, kuris dėl laiko stokos atsisakė. Kiti pareigūnai liko tie patys. Pašalpinio skyriaus ir bižnio skyriaus pirmininkai atsisakė ir į jų vietą kitų neišrinkta; jie bus renkami per metinį klubo susirinkimą. Bižnio skyriaus finansų sekretorius Vl. Žilinskas atsisakė iš posto, nes jis tapo pakeltas į aukštesnę vietą savo firmoj, kur tikisi bus labiau užimtas.

Į jo vietą apsiėmė pareigas eiti F. Vaitukaitis. Kurie dar neturi bilietų į Klubo rengiamą Naujų Metų sutikimą gruodžio 31 d., 8:30 val., tegul juos išigyja nes jau mažai laiko.

Vacl. Sidzikauskas kalba New Yorko krikščionių demokratų surengtose diskusijose Lietuvos laisvinimo tema. Iš k. į d. diskusijų moderatorius St. Lušys, prel. J. Balkūnas ir A. Vedeckas.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Kai užgulė ansktyvos sūtemos, šaltis su snalgėm kellauja Amerikos miestais, kraštu, ak, girdžiu, kaip ateina Kalėdos. Gamta New Yorke šiemet mažai skirias nuo tėviškės Kalėdų, tik gal ten šaltis buvo stipresnis ir baltumo daugiau.

Tenai nebūtų Kalėdų, jei neburtų tas tylus, šventas Kūčių vakaras. Gyvenom krašte, kur luomai daug kuo skyrės nuo čia, šitą vakarą prie Kūčių stalo, apkrautų 12 patiekalų, viskas sausai, ant stalo lėkštės, uždėtos ant kuokštės šieno, vyriausias prie stalo, motina ar tėvas ėmė plotkas, laužė ir dalinos su savaisiais prie Kūčių stalo. Visi buvo lygūs tą šventą vakarą, nebuvo, nei samdinio, nei tarnaitės ar plemenlo..

Tą vakarą buvo aukščiausia pasaulio demokratija. Įstatymų rašyti nereikėjo, kai širdis ir sąžinė kalbėjo apie tą tylų ir šventą vakarą...

Tai buvo Kūčių vakaras, kuris kaip pasaka atminty šlandie vaidenasi. Šį vakarą daug vietų prie stalo bus tuščių, veltui plotku laužytojas žlūrės į paveikslų veidus, kai dalis kapuose, dalis Sibire, dalis viso pasaulio kraštuose, prisimins tą vakarą, kai mes buvom visi drauge. Dabar suprantu tuos žodžius, tartus atsiveikinant su gimnazija, išeinant į pasaulį...

Šis vakaras neturi sienų, ribų ir niekas kelio nepastos, nei tremtis, nei kalėjimai, nei mėlynai tollai.

Mus neša mintys pas savuosius, pas mylimuosius, brangtuosius. Šį vakarą mintims klajoju Nemuno krantais, kellaunu Neringa, praelnu Nevėžį...ak, ieškau tiek daug, tiek artimų, savų...

Prie eliminuotų elgučių, apšviestų tūkstančiais šviestų, mano mintys sustoja prie tėvynės sutemų...

Aptarė Vokietijos lietuvių šalpos reikalus - BALFo centro valdyba, posėdžiavusi gruodžio 15 d. Iš k. į d.: reikalų vedėjas kun. L. Jankus, vicepirmininkai: St. Lušys, dr. E. Armanienė, A. S. Trečlokas, J. Audėnas ir išd. Ant. Senikas.

S. Narkėliūnaitės nuotr.